

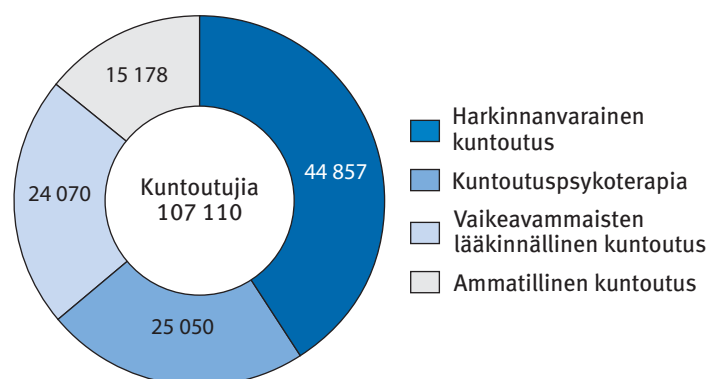
KUNTOUTUSPSYKOTERAPIASTA KELAN TOISEKSI YLEISIN KUNTOUTUSMUOTO

Kuntoutuspsykoterapiasta tuli vuonna 2014 Kelan toiseksi yleisin kuntoutusmuoto harkinnanvaraisen kuntoutuksen jälkeen. Ennen vuotta 2014 kuntoutujamäärältään toiseksi yleisin kuntoutusmuoto oli vaikeavammaisten lääkinällinen kuntoutus. Vuonna 2014 harkinnanvaraista kuntoutusta sai 44 860, kuntoutuspsykoterapiaa 25 050, vaikeavammaisten lääkinällistä kuntoutusta 24 070 ja ammatillista kuntoutusta 15 180 henkilöä.

Kuntoutujien määrä kasvoi kaikissa Kelan kuntoutusmuodoissa, mutta suhteellisesti suurinta kasvu oli ammatillisessa kuntoutuksessa, jossa kuntoutujien määrä lisääntyi 13,4 %. Tähän vaikutti se, että Kelan ammatilliseen kuntoutukseen pääsy helpottui vuoden 2014 alusta, josta lähtien kuntoutusta myönnettäessä on huomioitu sairauden lisäksi myös muut kuntoutujan elämäntilanteeseen vaikuttavat asiat. Ammatilliseen kuntoutukseen pääsyn tiukat kriteerit aiheuttivat sen, että kuntoutujien määrä pieneni viidenneksen vuodesta 2005 vuoteen 2013.

Kuntoutusrahaa, jota maksetaan kuntoutusajan toimeentuloturvana, sai 56 700 henkilöä. Heidän lukumääränsä kasvoi edellisvuodesta 2,2 %.

Kuvio 1. Kuntoutujat kuntoutusmuodon mukaan 2014

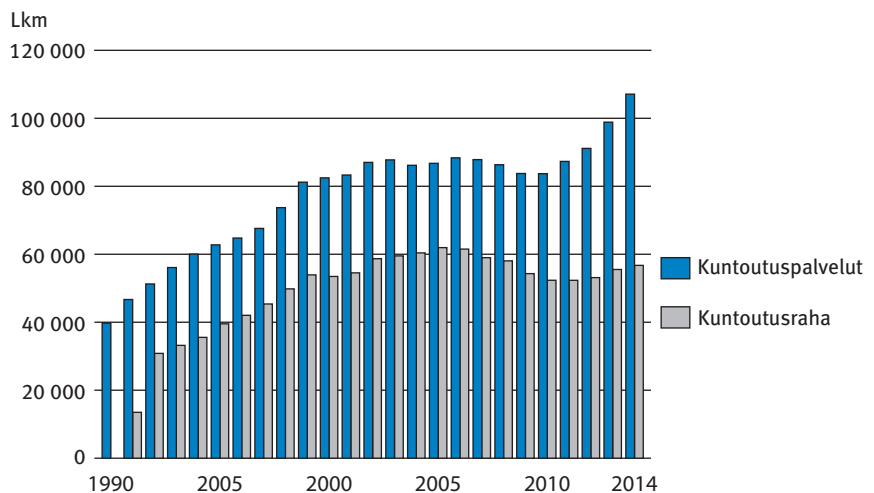
Huom. Henkilö on voinut saada vuoden aikana useampaa kuin yhtä kuntoutusmuotoa. Yhteissummassa vain kerran.

KELAN KUNTOUTUKSESSA ENSI KERTAA YLI 100 000 HENKEÄ

Kelan järjestämässä kuntoutuksessa olevien henkilöiden määrä ylitti ensi kertaa 100 000 henkilön rajan vuonna 2014. Kaikkiaan kuntoutujia oli 107 110, mikä oli 8,4 % enemmän kuin edellisvuonna.

Kelan yleisin kuntoutustoimenpide on aikuisten psykoterapia, johon vuonna 2014 osallistui 17 060 henkeä. Muita kuntoutujamääriltään isoja toimenpiteitä ovat mm. fysioterapia, jota sai 14 670 henkeä ja ASLAK-kurssit, joille osallistui 13 070 kuntoutujaa. TYK-kuntoutusta järjestettiin 2 770 hengelle, mikä oli 15,7 % enemmän kuin edellisena vuonna. Yksilölliselle kuntoutusjaksolle osallistui harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa 5 970 henkeä ja moniammatilliseen yksilökuntoutukseen vaikeavammaisten kuntoutuksessa 2 980 henkeä.

Kuvio 2. Kuntoutujat 1990–2014

KUNTOUTUKSEN SYYNÄ USEIMMITEN MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖT

Kelan kuntoutukseen hakeutumisen yleisin syy ovat ongelmat mielenterveydessä. Ne syrjäyttivät tuki- ja liikuntaelinten sairaudet kuntoutuksen yleisimpänä sairausryhmänä 1990-luvun lopulla. Mielenterveyskuntoutujien määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2006 vuoteen 2014. Viimeksi mainittuna vuonna kuntoutusta sai mielenterveyden häiriöiden vuoksi 46 950 henkeä.

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi sai kuntoutusta 29 300 henkeä. Useimmiten kuntoutukseen johti selkärangan sairaus.

Verenkiertoelinten sairauksissa, joiden vuoksi sai kuntoutusta 5 600 henkeä, useammalla kuin joka toisella kuntoutuksen aiheutti aivoverisuonien sairaus. Hermoston sairauksissa yleisimmät sairaudet olivat MS-tauti ja CP-oireyhtymä, joiden vuoksi sai kummassakin kuntoutusta noin 2 000 henkeä.

KUNTOUTUSETUUSMENOT 405 MILJOONAA EUROA

Vuonna 2014 Kelan yksilökohtaiset kuntoutusmenot olivat 405 miljoonaa euroa, joista kuntoutuksen osuus oli 313 miljoonaa ja maksettujen kuntoutusrahojen 91 miljoonaa euroa. Edellisvuodesta kuntoutusetuusmenot kasvoivat 7,9 %. Kuntoutuspalvelukustannuksista noin puolet (156 milj. euroa) aiheutui vaikeavammaisten lääkinnällisestä kuntoutuksesta. Harkinnanvaraisen kuntoutukseen käytettiin 89 miljoonaa, kuntoutuspsykoterapiaan 38 miljoonaa ja ammatilliseen kuntoutukseen 31 miljoonaa euroa.

KELAN HARKINNANVARAINEN KUNTOUTUS VÄHENEÄ, MUTTA LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOUTUS KASVAA

Kelan harkinnanvaraiseen kuntoutukseen käytettävissä oleva rahamäärä supistuu vuodesta 2015. Sosiaali- ja terveysministeriön valmisteleva säästö tarkoittaa muutoksia sekä kuntoutujamääriin että kuntoutuspalveluihin. Rahamäärän supistuessa kuntoutujamäärä laskee vuonna 2016 noin 41 000 kuntoutujaan ja vuonna 2017 noin 39 000 kuntoutujaan.

Vaikeavammaisten lääkinnälliseen kuntoutukseen pääsy ei enää 1.1.2016 alkaen riipu vammaisesta saamisesta. Muutoksen ansiosta kuntoutus voi alkaa oikea-aikaisemmin. Samassa yhteydessä kuntoutuksen nimeksi tulee vaativa lääkinnällinen kuntoutus. Lakimuutoksen on arvioitu vuosittain lisäävän kuntoutukseen oikeutettujen henkilöiden määrää noin 7 700 henkilöllä.